

Jan Charytański

"Der Herr is nahei : Advents Betrachtungen", Heinrich Schlier, Freiburg-Basel-Wien 1974 : [recenzja]

Collectanea Theologica 45/4, 245-246

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

przez A. Höfera, o wyższości celu nad materiałem, według której cel wyznacza materiał. Jednocześnie jednak z pewnym zaskoczeniem widzimy pewne pokrewieństwo między tą zasadą, a teorią H. Halbfasa, dla którego teksty Pisma świętego posiadają taką samą wartość wychowawczą, jak i teksty wielkiej literatury światowej. Podobieństwo może być jedynie pozorne ze względu na główne zadanie omawianych klas, a mianowicie wprowadzanie wystarczająco poruszyło młodzież. W takim przypadku wystarczy dla innych klas ta zasada nie powróci.

Z wielkiej liczby proponowanych tekstów katecheci sami mają dokonywać wyboru w zależności od potrzeb konkretnego środowiska. Temu celowi służą wprowadzenia do poszczególnych grup tematycznych, jak również do poszczególnych tekstów. Natomiast pytania podane po tekście mają pomóc w przeprowadzeniu analizy tekstu. Ona jednak nie jest konieczna, jeśli opowiadanie wystarczająco poruszyło młodzież. W takim przypadku wystarczy pewna medytacja tekstu, a refleksja może się dokonać na następnej godzinie lekcyjnej.

Pierwszy tom zgromadził teksty odnoszące się do powołania i zachowania wiary, zaufania do Boga, istoty miłości bliźniego, stosunków między rodzicami a dziećmi, przyjaźni jako podstawowego doświadczenia w otwarciu się na moralność osobistą i wewnętrzną, wartości życia ludzkiego, miłości między mężczyzną a kobietą, własności i pracy, prawdy i zaufania, a wreszcie aspektu eschatologicznego ludzkiego życia. Dodatkowy materiał stanowią opowiadania związane z uroczystością Bożego Narodzenia.

Tom drugi obejmuje teksty dotyczące zagadnienia wiary, modlitwy, grzechu, nawrócenia, nowego życia. Odpowiednikiem opowiadań bożenarodzeniowych są teksty literackie związane z męką Jezusa Chrystusa czy jego zmartwychwstaniem. Osobną grupę stanowią teksty literackie związane z historią Kościoła.

Wśród wybranych autorów przeważają literaci języka niemieckiego. Odnajdujemy jednak również Tołstoja, Sienkiewicza i innych. Powracają legendy jak również bajki, o których znaczeniu wspomniałem przy omawianiu podręczników metodycznych. Należy jednak pamiętać, że nie mamy do czynienia ze zbiorem przykładów ożywiających katechezę, ale z wyborem tekstów, stanowiących istotny materiał samej katechezy i przybliżających życie ludzkie jako przedmiot refleksji religijnej.

Omawiana pozycja jest bardzo ciekawa dla wszystkich, którzy zajmują się zagadnieniem tekstów literackich w katechezie, zgodne z obecną tendencją w katechetyce, ale również dla katechetów praktyków, którym pomoże w doborze właściwego materiału.

ks. Jan Charytański SJ, Warszawa

Heinrich SCHLIER, *Der Herr ist nahe!*, *Advents Betrachtungen*, Freiburg—Basel—Wien 1974, Verlag Herder, s. 112.

W świadomości wiernych adwent często ogranicza się jedynie do przygotowania na uroczystości Bożego Narodzenia. Dominuje niejako obraz małego Dzieciątka Jezus, przychodzącego na świat. H. Schlier pragnie pogłębić tę świadomość. Jako właściwą drogę wybiera szukanie istotnego sensu zasadniczych czytań adwentowych. Oczywiście w tej niewielkiej książeczce nie obejmuje wszystkich aspektów adwentu. Zadawała się trzema czytaniem i trzema związanymi z tym słowem Bożym ideami adwentu.

Centralną ideę stanowi „przyjście Pana”. Chodzi jednak przede wszystkim o znaczenie tego faktu dla każdego człowieka, a szczególnie dla człowieka współczesnego. Tekst Mateuszowy (Mt 11, 2—6) stawia ciągle aktualne pytanie

„czy Ty jesteś Tym, na którego czekamy”. List do Filipian (Flp 4, 4—7) podkreśla atmosferę radości oczekiwania chrześcijańskiego. A wreszcie list do Tesaloniczan (I Tes 5, 1—6) ukazuje czujność jako istotny wymiar pielgrzymowania chrześcijańskiego.

Autor pragnie więc podkreślić, że adwent nie jest tylko wspomnianiem historycznego przyjścia Syna Bożego, ale podkreśla Jego przyjście eschatologiczne, jak również spotkanie z Nim w słowie i sakramentach.

W pracy uderza głęboka, a zarazem prosta i przystępna analiza tekstów biblijnych. Ponadto jednak godne uwagi jest uwrażliwienie autora na współczesne problemy ludzkie. Toteż analizowana pozycja może oddać doskonałe usługi kaznodziejom, rekolekcjonistom, jak również wszystkim, którzy chcą kierować się w życiu słowem Bożym.

ks. Jan Charytański SJ, Warszawa

Schott-Messbuch, *Die neuen Lesungen an den Festen der Heiligen, mit der Feier der Gemeindemesse*, Freiburg—Basel—Wien 1974, Verlag Herder, s. 944.

Obecnie omawiany tomik stanowi ostatnią pozycję w serii, której poszczególne tomiki były już w kwartalniku omawiane. Obejmuje on czytania przewidziane na wspomnienia świętych. Układ materiału stosuje się bardzo dokładnie do *Calendarium Romanum. Proprium* i *Commune* redaktorzy podzielili częściami stałymi Mszy świętej. I tu napotykamy na ciekawy szczegół. Na prośbę czytelników obok tekstów w języku niemieckim wprowadzili również teksty po łacinie. Zupełnie słusznie formuły do wyboru redaktorzy umieścili we właściwym miejscu jedna po drugiej, a nie tak jak w mszale polskim, w którym tych formuł do wyboru należy szukać w innych miejscach, co zupełnie wyraźnie zniechęca kapłana do ich stosowania.

Obok czytań i komentarza, utrzymanych w tym samym duchu i formie, jak w tomikach poprzednich, redaktorzy dorzucili krótkie życiorysy świętych. Najczęściej podają dane biograficzne, wyraźnie zaznaczając istnienie elementów legendarnych, które wspomina się poza biogramem. Może za mało wyraźnie ukazuje się specyfika duchowa tych postaci, co zresztą było trudne do uwzględnienia w tych skondensowanych tekstach. W wielu przypadkach obok życiorysu pojawiają się również krótkie wypisy z dzieł świętych wspomnianych w danym dniu. One właśnie w sposób wyraźniejszy ukazują nam duchowość świętego.

Omawiana książka może służyć prawdziwą pomocą w przygotowaniu komentarza, jak również w rozwoju pobożności liturgicznej wszystkich członków Kościoła.

ks. Jan Charytański SJ, Warszawa

Adolf STADELMANN, Gonsalv MOINBERGER, *Auszug aus dem Getto, Impulse einer Pfarrei für die 70er Jahre*, Luzern—München 1972, Rex Verlag, s. 290.

Omawianą książkę można nazwać sprawozdaniem z działalności, którą rozwija wspólnota parafialna prowadzona przez autorów. Adolf Stadelmann jest proboszczem parafii w Maihof w Lucernie od r. 1963, a Gonsalv Mainberger spełnia także funkcję doradcy w sprawach filozoficznych i teologicznych. Pokazują w swej książce, jakie próby podjęto i co zrobiono, aby wprowadzić w życie wspomnianej gminy uchwały i myśli II Soboru Watykańskiego.

W części pierwszej została przedstawiona historia i rozwój wspólnoty